

**‘Het zou een museum zijn zoo natuurlijk en
levend als het tot nog toe niet was vertoond.’**

Helene Kröller-Müller

Uitbreiding Kröller-Müller Museum

1. Fernand Léger, Composition, 1920
2. Vincent van Gogh, L'Arlésienne (portret van Madame Ginoux), 1890
3. Piet Mondriaan, Compositie no. II, 1913
4. Bart van der Leek, De kat, 1914

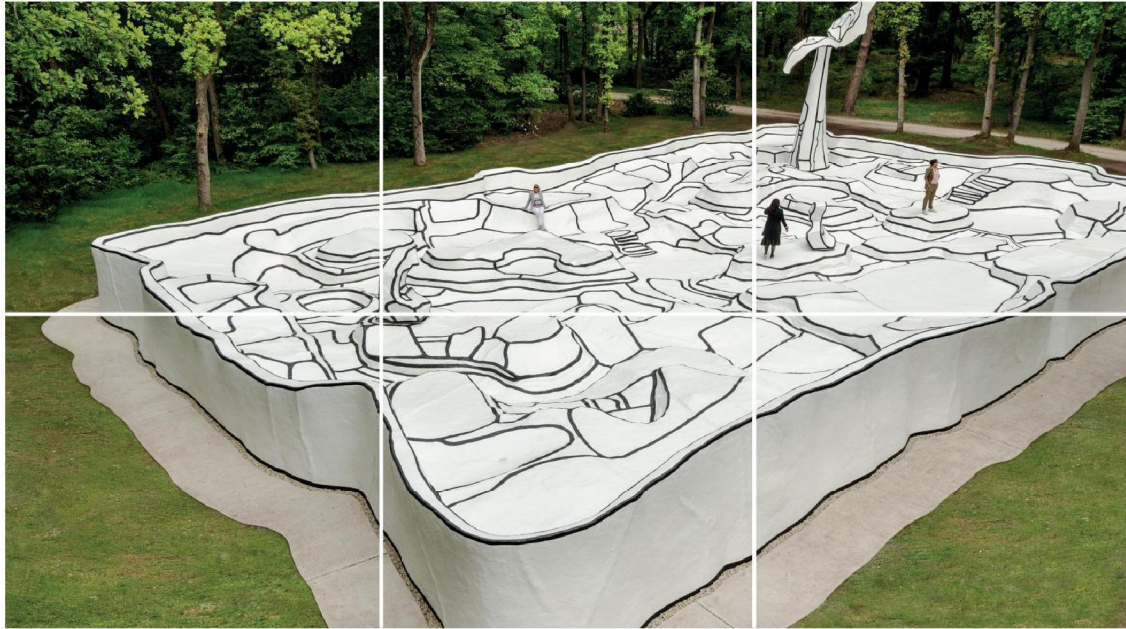
Verbinding
van cultuur,
natuur en
architectuur

Helene Kröller-Müller

Het Kröller-Müller Museum is in meerdere opzichten uniek. Allereerst omdat het in 1938 geopende museum op de Hoge Veluwe het resultaat is van een zeer persoonlijke droom en visie van een bijzondere vrouw, Helene Kröller-Müller. Als vrouwelijke verzamelaar, op zich al uitzonderlijk in haar tijd, bracht ze een kunstcollectie van ongewone omvang en kwaliteit bij elkaar. Zij onderscheidde zich daarnaast door de eigenzinnigheid waarmee ze verzamelde. Zo was ze een van de eersten die het genie van Vincent van Gogh herkenden, resulterend in de grootste verzameling van zijn schilderijen en tekeningen buiten het Van Gogh Museum in Amsterdam. Ook verzamelde ze werk van grote moderne kunstenaars zoals Pablo Picasso, Georges Braque, Fernand Léger, Juan Gris, Piet Mondriaan, Bart van der Leek en vele, vele anderen.

Haar collectie, inmiddels ondergebracht in een stichting, werd in 1935 overgedragen aan de Nederlandse Staat, die toezegde 'de verzameling te zullen onderbrengen in een nieuw te bouwen museum op de Hoge Veluwe'. Zo ontstond het eerste en nog steeds enige rijksmuseum voor moderne en hedendaagse kunst, met als uniek kenmerk de door Helene Kröller-Müller gedroomde verbinding van cultuur, natuur en architectuur.

Jean Dubuffet, Jardin d'email, 1974

Wereldklasse

Opeenvolgende directeuren hebben ieder met hun eigen signatuur verzameld, gedurfd maar ook in de geest van Helene Kröller-Müller. In 1961 werd de beroemde beeldentuin geopend, die inmiddels is uitgegroeid tot een van de grootste van Europa, met een collectie van wereldklasse, waaronder de unieke, geliefde en veel gefotografeerde Jardin d'email van Jean Dubuffet.

1. Roni Horn, Opposites of white, 2006-2007
2. Joep van Lieshout, Mobile home for Kröller-Müller, 1995
3. Tony Cragg, Untitled, 1983
4. Ger van Elk, La Pièce, 1971

Het enige rijksmuseum
voor moderne en
hedendaagse kunst

Uitbreiding noodzakelijk

In de loop van de tijd is de collectie uitgebreid met veel topstukken van naoorlogse kunst van wereldberoemde kunstenaars. Deze werken kunnen maar zelden worden getoond. Het museum heeft geen ruimte om dit belangrijke onderdeel van de collectie aan het publiek te laten zien.

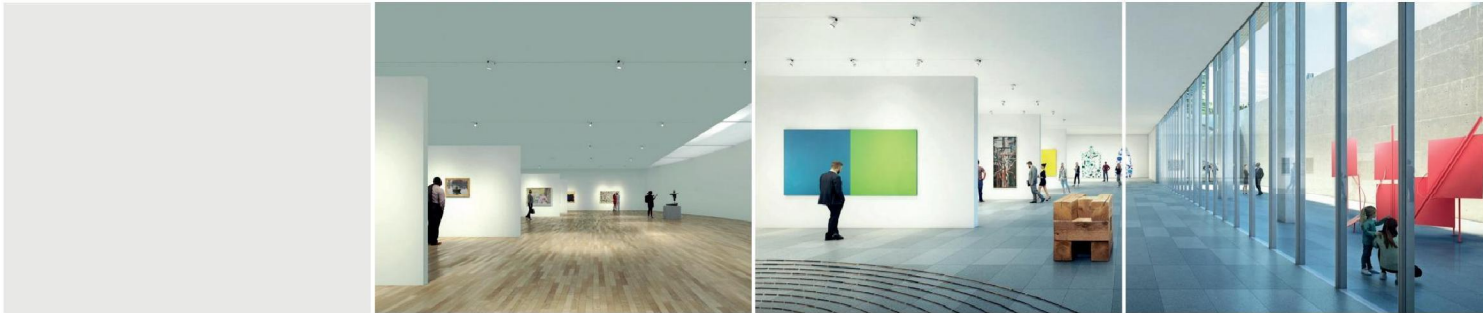
Ruimte voor collectie en publiek

De uitbreiding moet dit veranderen. Wat er is, dat blijft, maar er komt iets nieuws en heel moois bij. Daarvoor is de beroemde architect Tadao Ando gevraagd.

Zijn gebouwen zijn ware kunstwerken. Als geen ander weet hij architectuur en natuur met elkaar in evenwicht te brengen. Of zoals het op zijn Wikipediapagina is verwoord: 'He intends for people to easily experience the spirit and beauty of nature through architecture.' Zijn verstilde en heldere architectuur geeft volop ruimte aan de kunst en staat door openingen en lichtval steeds in verbinding met de omgeving. De gebouwen van Tadao Ando zijn van uitzonderlijke allure en hebben een grote aantrekkingskracht op een internationaal publiek, zeker in combinatie met de prachtige natuur van de Hoge Veluwe en de schitterende collectie van het Kröller-Müller Museum.

Door de uitbreiding krijgt het museum bijna drie keer zoveel tentoonstellingsruimte en dat betekent veel meer ruimte voor de prachtige collectie en veel meer ruimte voor bezoekers om daarvan te genieten. Van de uitbreiding en het structureel tonen van de naoorlogse collectie wordt een aanzienlijke publieksverbreding verwacht.

De uitbreiding geeft de mogelijkheid om zowel de museale als de publieksvoorzieningen op een niveau te brengen dat de hedendaagse bezoeker van een museum verwacht. Een groter en mooier restaurant en een uitgebreidere winkel dragen niet alleen sterk bij aan de publieksbeleving, maar hebben ook een positieve invloed op de exploitatie van het museum. Dat geldt ook voor meer ruimte voor educatie, groepen, ontvangsten en evenementen.

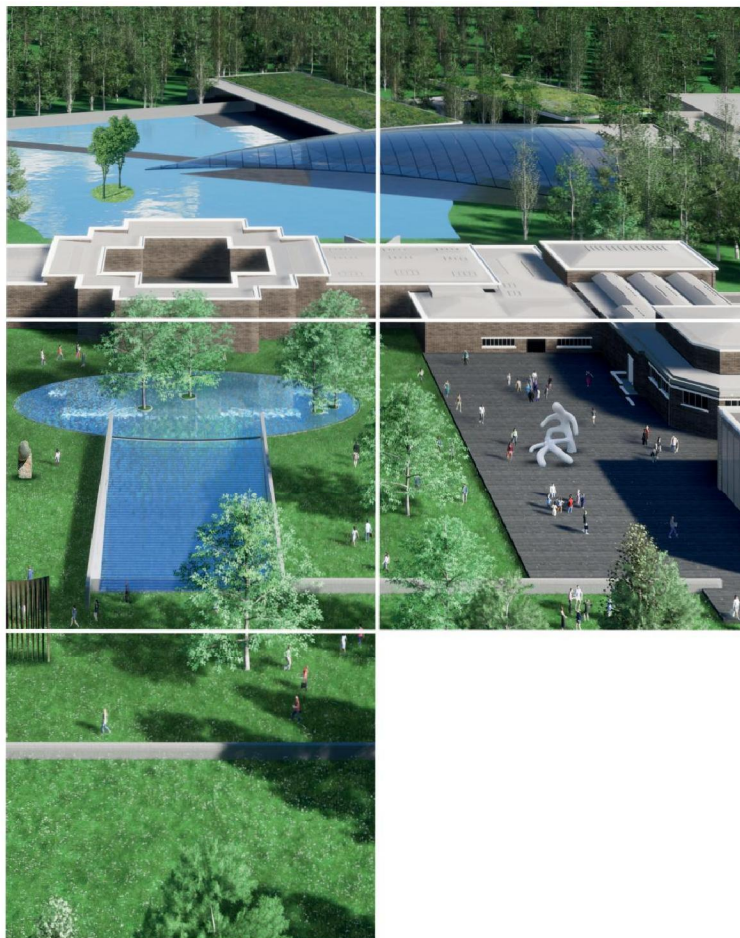
Inbegrepen in de plannen is een depot met voldoende ruimte om de collectie en de verwachte groei ervan weer geheel op eigen locatie en onder optimale condities te kunnen beheren, met alle logistieke en kwalitatieve voordelen hiervan.

Met de uitbreiding wil het museum zijn ambities op het gebied van duurzaamheid verder vormgeven door het behalen van het Breeam Nieuwbouw Outstanding certificaat. In de investeringskosten is € 7,3 miljoen opgenomen aan additionele investeringen om deze ambitie te realiseren.

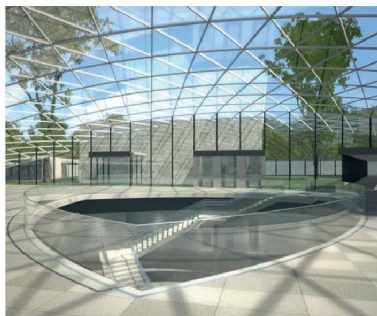
Deze ingrepen zijn noodzakelijk. Sinds 1978 zijn de gebouwen van het museum niet uitgebreid of vernieuwd. Er is uitsluitend groot onderhoud uitgevoerd en waar nodig vervanging. Hierdoor voldoet het museum niet meer aan de eisen van deze tijd.

Effecten

Naast de gunstige effecten van de uitbreiding voor de ruimte voor de collectie, de (inter)nationale faam en aantrekkingskracht van het museum en de daarmee gepaard gaande positieve invloed op de exploitatie, zijn er ook belangrijke maatschappelijke neveneffecten. Zo zal de investering in het museum een aanzienlijke bijdrage leveren aan de gewenste spreiding van het toerisme in Nederland. Daarnaast betekent de uitbreiding een stimulans voor de lokale economie van de Provincie Gelderland en de gemeenten Ede, Arnhem en Apeldoorn.

Een nieuw
icoon voor
Nederland

Financiering

De investering wordt begroot op € 185 miljoen. Het grootste deel van de financiering moet worden gerealiseerd met een lening van € 150 miljoen van de Nederlandse staat met een garantstelling van het ministerie van OCW, als hoeder van het nationale erfgoed en eigenaar van de collectie en de gebouwen. Van de resterende € 35 miljoen neemt het museum uit eigen middelen een aanzienlijk deel voor zijn rekening. Ook wordt een beroep gedaan op publieke en private fondsen, bedrijven en particuliere vrienden en op lokale belanghebbenden zoals de Gemeente Ede, de omliggende gemeenten Arnhem en Apeldoorn en de Provincie Gelderland.

Realisatie

De realisatie van de uitbreiding wordt voorzien in de periode 2024-2027. Gedurende de bouwperiode blijft het museum open, al zal niet het gehele gebouw toegankelijk zijn voor het publiek.

Gebouw en Landschap

Gebouw en Landschap	Huidig	Na uitbreiding
Omvang terrein	371.040 m²	371.040 m²
Voetafdruk gebouw	11.240 m²	15.211 m²
Netto oppervlakte gebouw	14.005 m²	30.010 m²
Bruto oppervlakte gebouw	15.747 m²	33.735 m²
Bruto oppervlakte boven maaiveld	15.721 m²	18.834 m²
Bruto volume boven maaiveld	61.843 m³	76.062 m³

Netto oppervlakte per functie in m²	1938	1953	1977	Na uitbreiding
Tentoonstelling collectie	1.661	1.994	1.994	4.572
Tentoonstelling tijdelijk	0	0	1.564	2.775
Publieksfaciliteiten	21	21	827	2.536
Educatie	0	173	670	1.477
Verkeersruimte	41	42	1.407	3.871
Depot	41	83	1.586	6.870
Kantoor/staf	144	222	2.346	4.137
Techniek	144	222	782	3.772
	2.052	2.757	11.176	30.010

Groei en zichtbaarheid collectie

Jaar	Aantal objecten in collectie
2000	16.089
2005	16.509
2010	17.157
2015	18.568
2020	19.570

	Tentoon- stellingen	Objecten	Uit eigen collectie
Aantal tentoonstellingen in de afgelopen vijf jaar	42	1.677	1.141
Aantal tentoonstellingen met objecten na 1940	37	1.326	855

Ontwikkeling exploitatie en formatie

	2019	2028
Omzet exclusief subsidies erfgoedwet	€ 5.990.000	€ 11.828.000
Omzet inclusief subsidies erfgoedwet	€ 10.020.000	€ 16.506.000
Totale lasten	€ 10.208.000	€ 16.493.000
Formatie	93 fte	113 fte

Ontwikkeling bezoek

Jaar	Aantal bezoekers	Opmerking
1994	500.543	Eén tarief voor museum en park
1999	361.190	Gescheiden entreeheffing museum en park
2004	282.434	
2009	257.641	
2014	332.707	In 2012 aansluiting museumkaart
2019	405.428	
2028	500.000	

